

VNÍMAJÚ VYBRANÉ ASPEKTY ZABEZPEČOVANIA KVALITY VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA ROVNAKO ŠTUDENTI A UČITELIA?

Ján Závadský – Zuzana Osvaldová

09.10.2025

„Kvalita vysokého školstva 2025“

Hlavný cieľ výskumu

Vo výberových súboroch študentov a učiteľov slovenských vysokých škôl identifikovať **najdôležitejšie vybrané znaky kvality** práce učiteľov a študijného programu, **identifikovať rozdiely vo vnímaní rovnakých znakov kvality** vysokoškolskými učiteľmi a študentmi a navrhnúť súbor opatrení na **zlepšovanie a rozvoj kultúry kvality** slovenských vysokých škôl.

Neskúmame spokojnosť študentov a učiteľov, ale čo je z pohľadu týchto zainteresovaných strán kritické pri hodnotení kvality práce učiteľa a kvality študijného programu a ako veľmi sa ich pohľady líšia.

Výskumné otázky

1. Aké **vybrané znaky kvality práce vysokoškolských učiteľov** sú pre študentov a učiteľov najdôležitejšie?
2. Aké **vybrané znaky kvality študijného programu** sú pre študentov a učiteľov najdôležitejšie?
3. Existuje významný **rozdiel medzi vnímaním rovnakých znakov kvality** študentmi a učiteľmi?
4. Vnímajú učitelia **zmeny v zabezpečovaní kvality** po implementácii nových akreditačných štandardov a vnímajú **zmeny v kultúre kvality**?

Metódy výskumu

- **Pilotné overovanie dotazníka:** 10 znakov kvality práce učiteľa, 10 znakov kvality študijného programu, doplňujúce otázky spojené so zabezpečovaním kvality vysokoškolského vzdelávania a kultúrou kvality
- **Dotazník pre študentov a učiteľov:** po pilotnom overení dotazník pre študentov obsahoval 12 otázok a pre učiteľov 14 otázok (otvorené, zatvorené, prirad'ovacie)
- **Návrh znakov kvality** vychádzal zo zhlukovej analýzy otázok na hodnotenie kvality výučby a učiteľov na slovenských a zahraničných vysokých školách, ktoré ich mali zverejnené na webových sídlach (17 dotazníkov)

Hlavný výskum

- 4.4. – 4.6.2025
- MS Forms a fyzická distribúcia dotazníkov (študenti vybraných ŠP členských, ale aj nečlenských VŠ)
- 5313 dotazníkov študentov, 749 dotazníkov učiteľov
- **Konečný počet dotazníkov študentov 4419 (83 %) a 693 (92 %) dotazníkov učiteľov**

Reprezentatívnosť výberového súboru študentov

Výberový súbor študentov je reprezentatívny oproti štatistickému súboru na znaku „stupeň štúdia“

	np_i [%]	n_i [%]	$(n_i - np_i)^2$	χ^2
1. stupeň	62.60	61.30	1.69	0.03
2. stupeň	26.68	27.80	1.25	0.05
Spojený 1. a 2. stupeň	6.23	5.60	0.39	0.06
3. stupeň	4.49	5.30	0.66	0.15
Σ	100.00	100.00		0.28
DF3/95=0.35				

Štatistický súbor: Počet študentov k 31.10.2024

https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia/statisticka-rocenka-vysoke-skoly.html?page_id=9596

Reprezentatívnosť výberového súboru učiteľov

Výberový súbor učiteľov je reprezentatívny oproti štatistickému súboru na znaku „druh vysokej školy“

	np_i [%]	n_i [%]	$(n_i - np_i)^2$	χ^2
Verejná VŠ	88.12	87.96	0.03	0.00
Súkromná VŠ	5.34	4.94	0.16	0.03
Štátna VŠ	6.54	7.10	0.31	0.05
Σ	100.00	100.00		0.08
DF2/95=0.1				

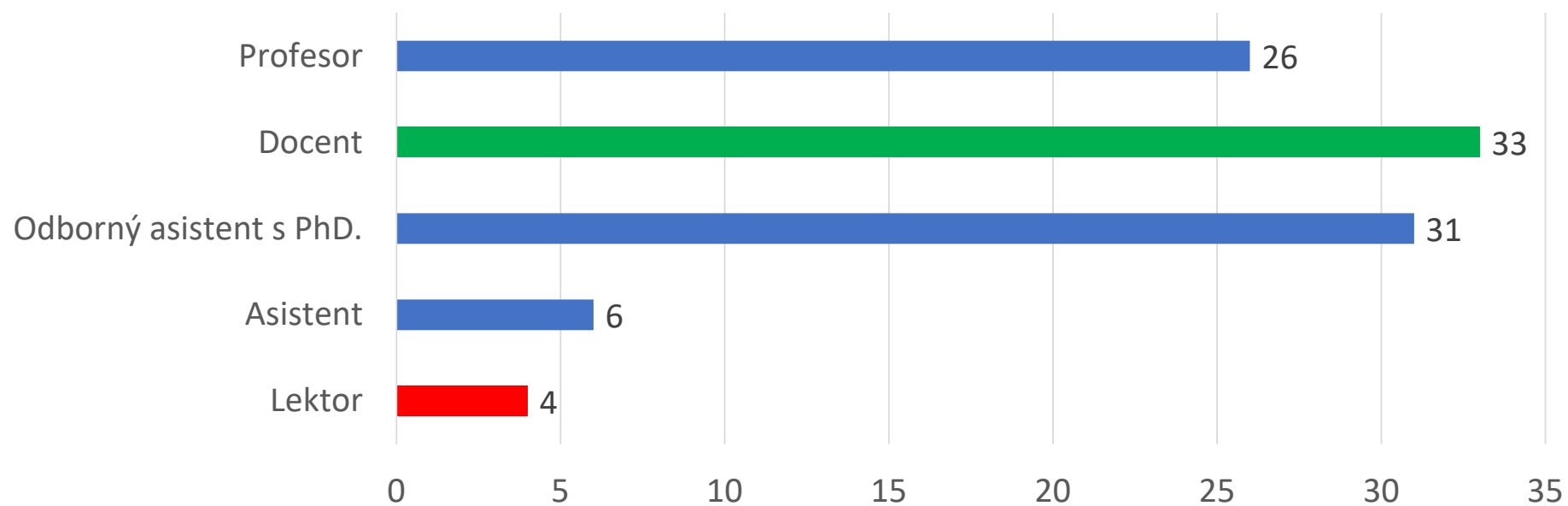
Štatistický súbor: Počet učiteľov k 31.08.2025

<https://www.portalvs.sk/regzam/>

Zloženie VŠ učiteľov zapojených do výskumu

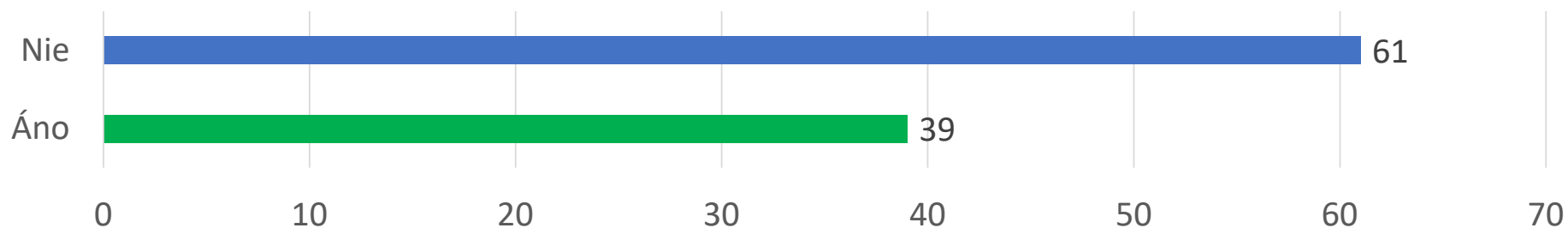
Zastúpenie kategórií vysokoškolských učiteľov [%]

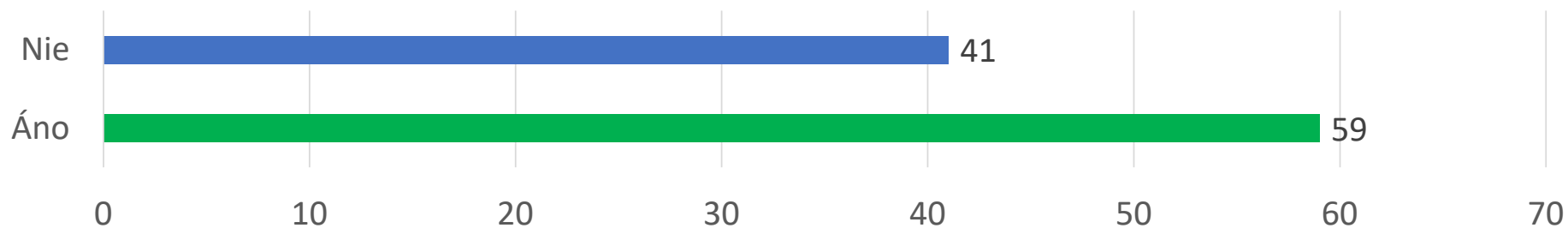

Garanti a učítelia predkladajúci VTC zapojení do výskumu

Podiel garantov vo výberovom súbore [%]

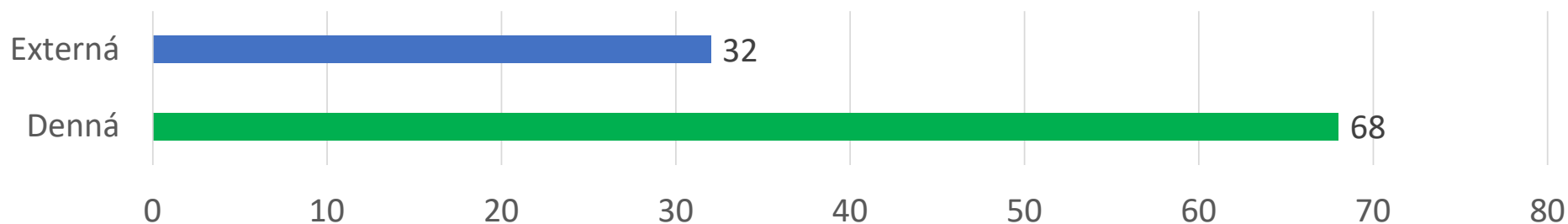
Podiel osôb predkladajúcich VTC [%]

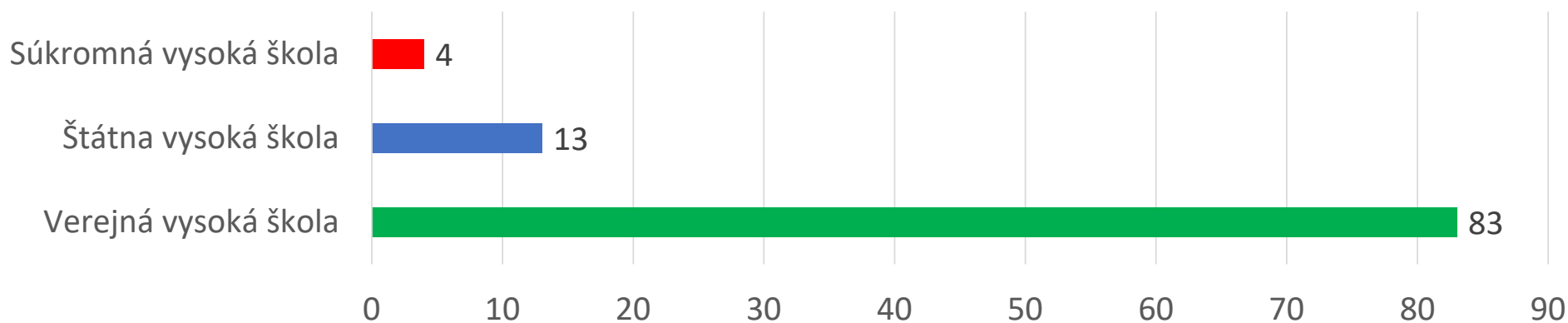

Zloženie študentov zapojených do výskumu

Zastúpenie študentov podľa formy štúdia [%]

Zastúpenie študentov podľa druhu vysokej školy [%]

Znaky kvality práce učiteľa

- Učiteľ **jasne formuluje a dodržiava pravidlá** pre priebežné a záverečné hodnotenie študentov stanovené na začiatku semestra.
- Učiteľ **využíva sociálne siete** a iné ako oficiálne univerzitné aplikácie na zvýšenie povedomia o vyučovaných témach.
- Učiteľ odpovedá na e-maily od študentov najneskôr **do 5 pracovných dní**.
- Učiteľ má s témami, ktoré vyučuje, **skúsenosti z reálnej praxe** alebo výskumu.
- Učiteľ konzultuje so študentmi **aj mimo konzultačných hodín**.
- Učiteľ je priateľský k študentom a prijíma aj ich **oprávnenú kritiku a podnety**.
- Učiteľ v komunikácii so študentmi **nepoužíva hanlivé, zosmiešňujúce a urážlivé slová**.
- Učiteľ **dodržiava rozvrh** a čas vyučovania.
- Učiteľ **nekritizuje počas vyučovania iných vysokoškolských učiteľov**.
- Učiteľ sa stretáva so študentmi aj **mimo vyučovacích hodín**.
- Učiteľ **sústavne rozvíja** svoje odborné vedomosti a aktívne sa zúčastňuje vzdelávacích podujatí.
- Učiteľ venuje pozornosť nielen tomu, čo študentov učí, ale aj **spôsobom a metódam**, ktorými študentov vyučuje.

Znaky kvality študijného programu

- Študenti vedia, **ktoré povolania** môžu po absolvovaní študijného programu vykonávať.
- Po absolvovaní študijného programu sa môžu študenti **ihneď zamestnať**.
- Počas štúdia majú možnosť študenti **absolvovať prax**.
- Posluchárne, učebne, laboratória a i. sú **vybavené najnovšími zariadeniami** a technikou.
- **Akademický informačný systém** je užívateľsky nenáročný a jednoduchý.
- Študenti si **sami môžu určiť rozvrh** hodín aspoň v prípade výberových a povinne voliteľných predmetov.
- V ponuke študijného programu sú aj **predmety v cudzom jazyku**.
- Študenti sa môžu **zapojiť do rôznych projektov** realizovaných učiteľmi študijného programu.
- **Garant študijného programu** sa pravidelne stretáva so študentmi, prezentuje výsledky ankiet a hľadá možnosti na zlepšenie kvality študijného programu.
- V prípade potreby alebo dopytu študentov je výučba realizovaná **odborníkom z praxe**.
- O študijnom programe sú dostupné všetky informácie **na webovom sídle vysokej školy**.
- **Zamestnanci študijného oddelenia** sú ochotní pri riešení problémov študentov.
- Po návrate zo zahraničnej mobility je možné **uznať kredity získané na mobilite**.

Určenie sily (S) vnímania vybraného znaku kvality

$$S = SV_1 + SV_2 + SV_3 + SV_4 + SV_5$$

S – Sila vnímania vybraného znaku kvality; $S \in \langle 100; 500 \rangle$

Ak 100% respondentov vyberie pre daný znak kvality najnižšiu významnosť [1], sila vnímania bude 100; ak 100% respondentov vyberie najvyššiu významnosť [5], sila vnímania bude najvyššia na úrovni 500.

$$SV = RV \times V$$

V – Významnosť znaku kvality; $V \in \langle 1; 5 \rangle$

[1] = toto nie je dôležité; [2] = môže to vypovedať o kvalite; [3] = je to štandardný aspekt pre hodnotenie kvality; [4] = je to veľmi dôležité; [5] = je to najdôležitejšie, čo povie o vysokej kvalite

R_v – Relatívny podiel respondentov priradený k danej významnosti znaku; $V \in \langle 0; 100 \rangle$

Poradie dôležitosti znakov kvality učiteľa vnímané učiteľmi

Poradie dôležitosti znakov kvality učiteľa vnímané študentmi

Rozdiel vo vnímaní tých istých znakov kvality práce učiteľa

Učiteľ venuje pozornosť nielen tomu, čo študentov učí, ale aj spôsobom a metódam, ktorými študentov vyučuje.

Učiteľ sústavne rozvíja svoje odborné vedomosti a aktívne sa zúčastňuje vzdelávacích podujatí.

Učiteľ sa stretáva so študentmi aj mimo vyučovacích hodín.

Učiteľ nekritizuje počas vyučovania iných vysokoškolských učiteľov.

Učiteľ dodržiava rozvrh a čas vyučovania.

Učiteľ v komunikácii so študentmi nepoužíva hanlivé, zosmiešňujúce a urážlivé slová.

Učiteľ je priateľský k študentom a prijíma aj ich oprávnenú kritiku a podnety.

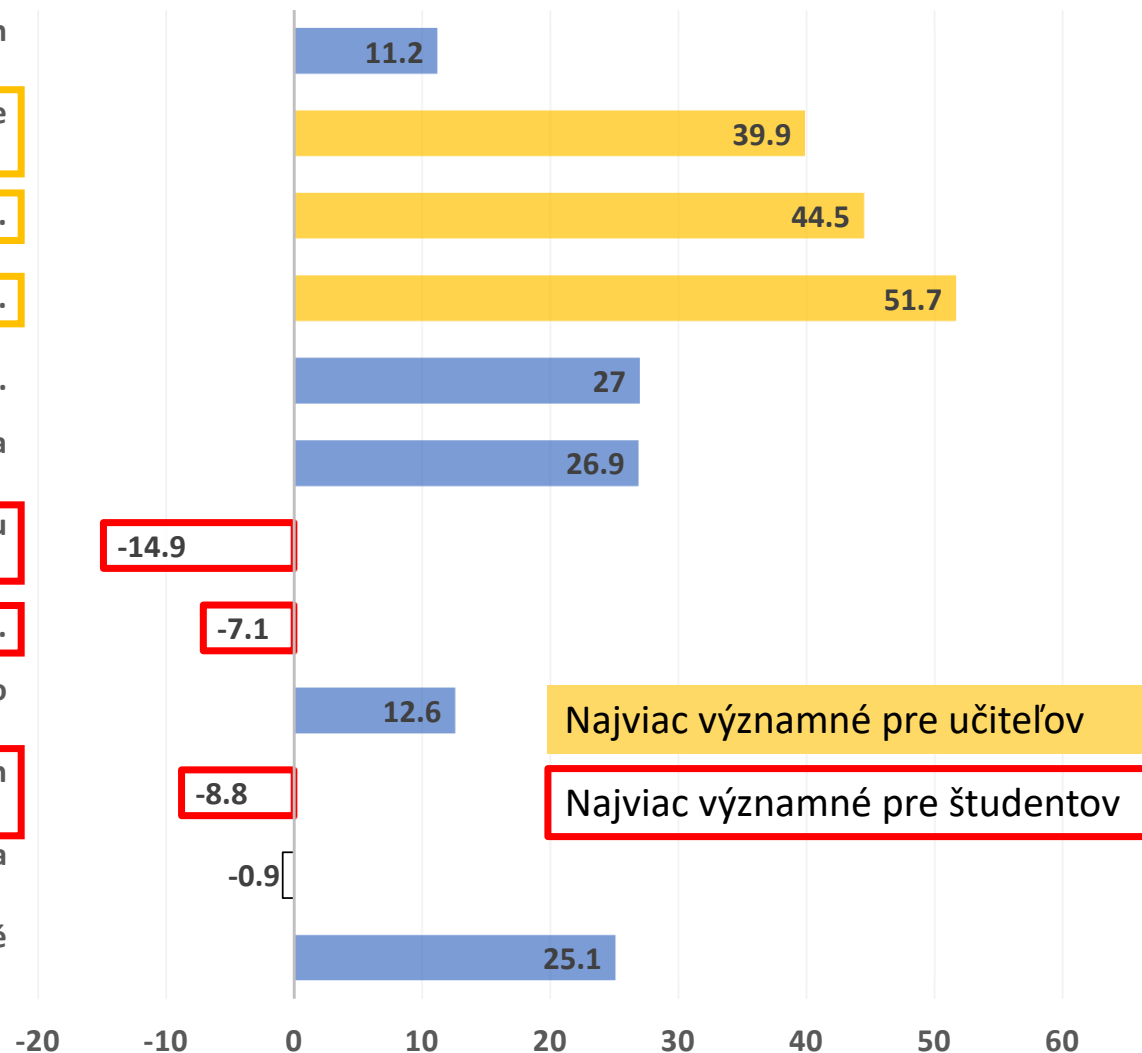
Učiteľ konzultuje so študentmi aj mimo konzultačných hodín.

Učiteľ má s témami, ktoré vyučuje, skúsenosti z reálnej praxe alebo výskumu.

Učiteľ odpovedá na e-maily od študentov najneskôr do 5 pracovných dní.

Učiteľ využíva sociálne siete a iné ako oficiálne univerzitné aplikácie na zvýšenie povedomia o vyučovaných témach.

Učiteľ jasne formuluje a dodržiava pravidlá pre priebežné a záverečné hodnotenie študentov stanovené na začiatku semestra.

Poradie dôležitosti znakov kvality ŠP vnímané VŠ učiteľmi

Študenti si sami môžu určiť rozvrh hodín aspoň v prípade výberových a povinne voliteľných predmetov.

V ponuke študijného programu sú aj predmety v cudzom jazyku.

Garant študijného programu sa pravidelne stretáva so študentmi, prezentuje výsledky ankiet a hľadá možnosti na zlepšenie kvality študijného programu.

Študenti sa môžu zapojiť do rôznych projektov realizovaných učiteľmi študijného programu.

V prípade potreby alebo dopytu študentov je výučba realizovaná odborníkom z praxe.

Posluchárne, učebne, laboratória a i. sú vybavené najnovšími zariadeniami a technikou.

Akademický informačný systém je užívateľsky nenáročný a jednoduchý.

Študenti vedia, ktoré povolania môžu po absolvovaní študijného programu vykonávať.

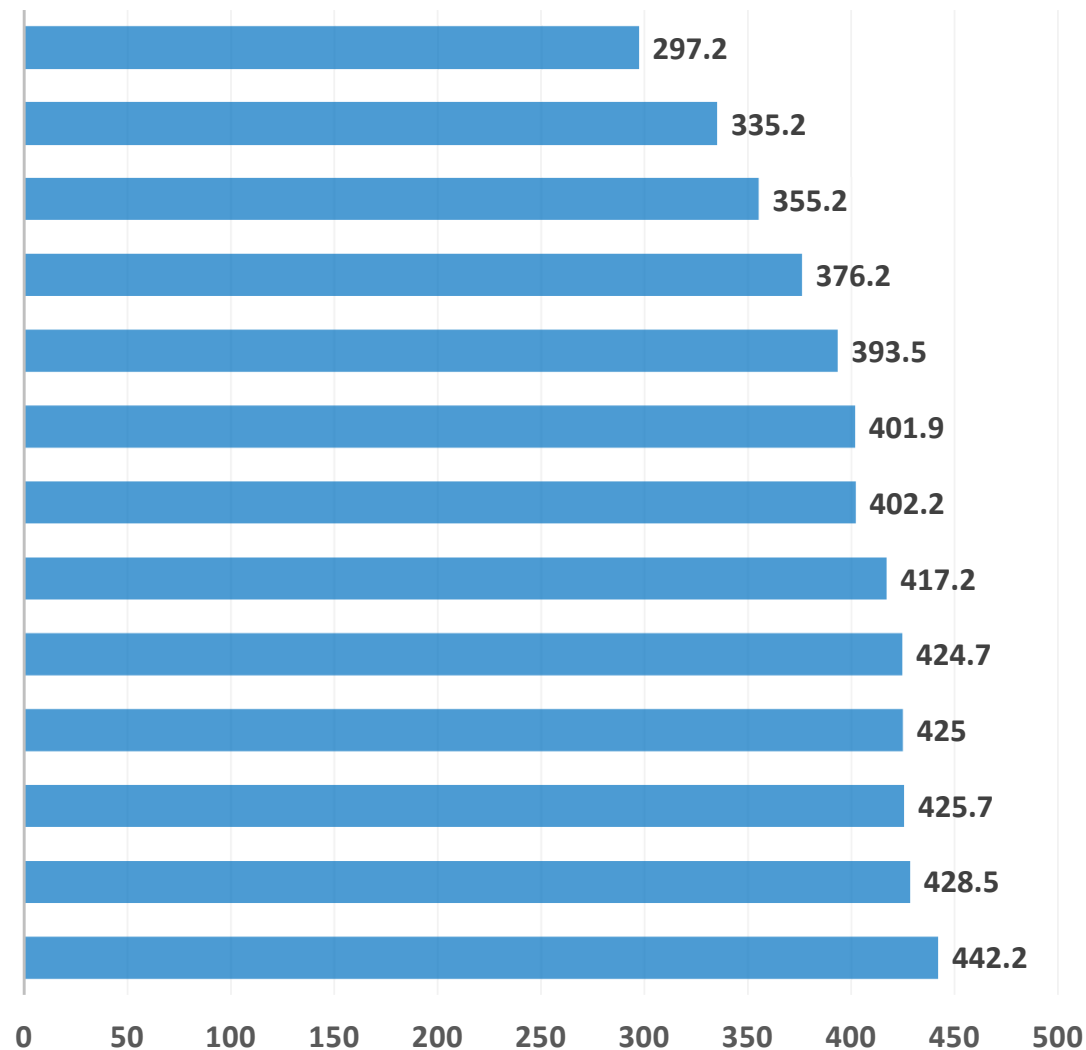
Po návrate zo zahraničnej mobility je možné uznať kredity získané na mobilite.

O študijnom programe sú dostupné všetky informácie na webovom sídle vysokej školy.

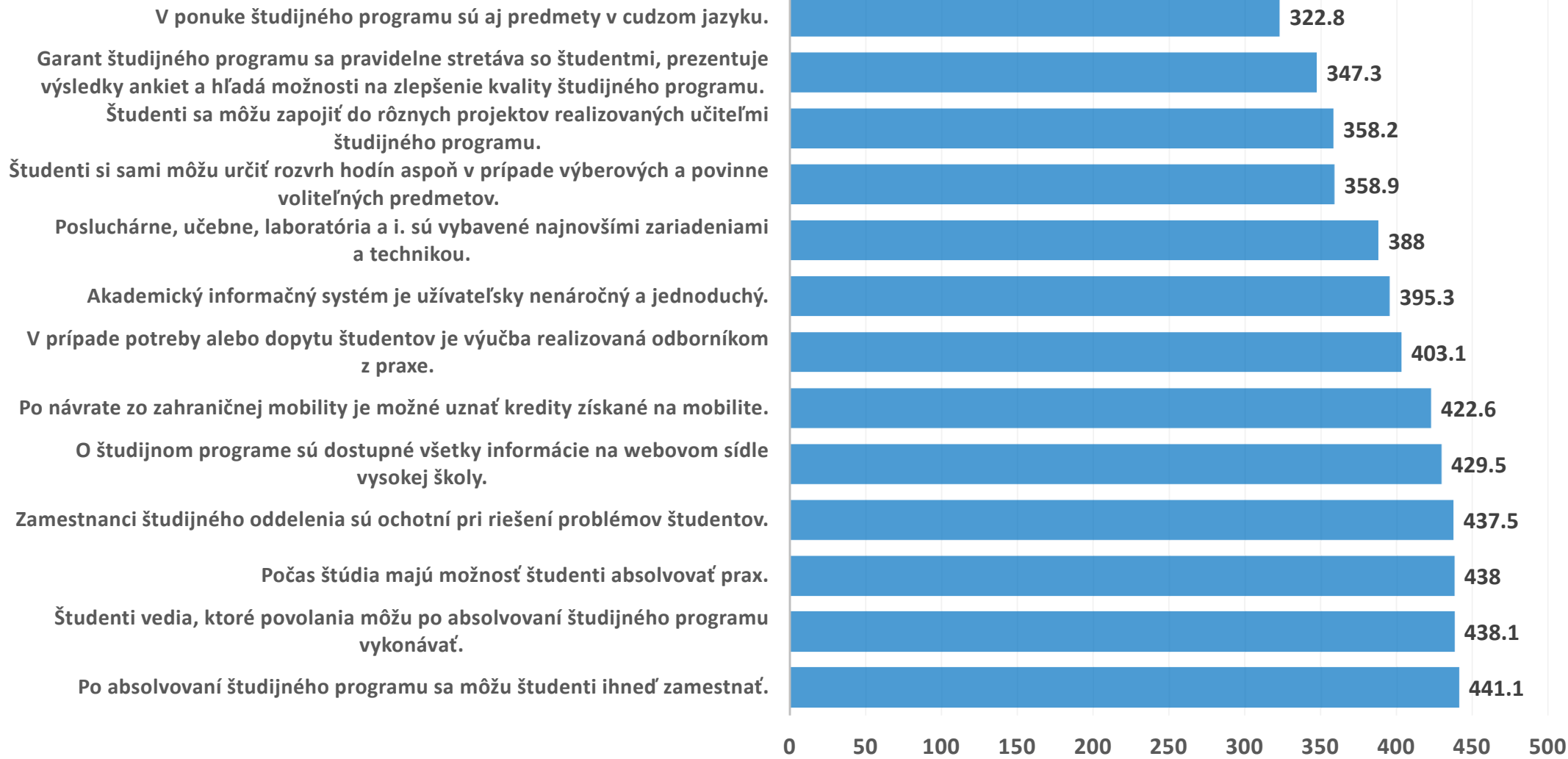
Zamestnanci študijného oddelenia sú ochotní pri riešení problémov študentov.

Po absolvovaní študijného programu sa môžu študenti ihneď zamestnať.

Počas štúdia majú možnosť študenti absolvovať prax.

Poradie dôležitosti znakov kvality ŠP vnímané študentmi

Rozdiel vo vnímaní tých istých znakov kvality ŠP

Po návrate zo zahraničnej mobility je možné uznať kredity získané na mobilitě.

Zamestnanci študijného oddelenia sú ochotní pri riešení problémov študentov.

O študijnom programe sú dostupné všetky informácie na webovom sídle vysokej školy.

V prípade potreby alebo dopytu študentov je výučba realizovaná odborníkom z praxe.

Garant študijného programu sa pravidelne stretáva so študentmi, prezentuje výsledky ankiet a hľadá možnosti na zlepšenie kvality študijného programu.

Študenti sa môžu zapojiť do rôznych projektov realizovaných učiteľmi študijného programu.

V ponuke študijného programu sú aj predmety v cudzom jazyku.

Študenti si sami môžu určiť rozvrh hodín aspoň v prípade výberových a povinne voliteľných predmetov.

Akademický informačný systém je užívateľsky nenáročný a jednoduchý.

Posluchárne, učebne, laboratória a i. sú vybavené najnovšími zariadeniami a technikou.

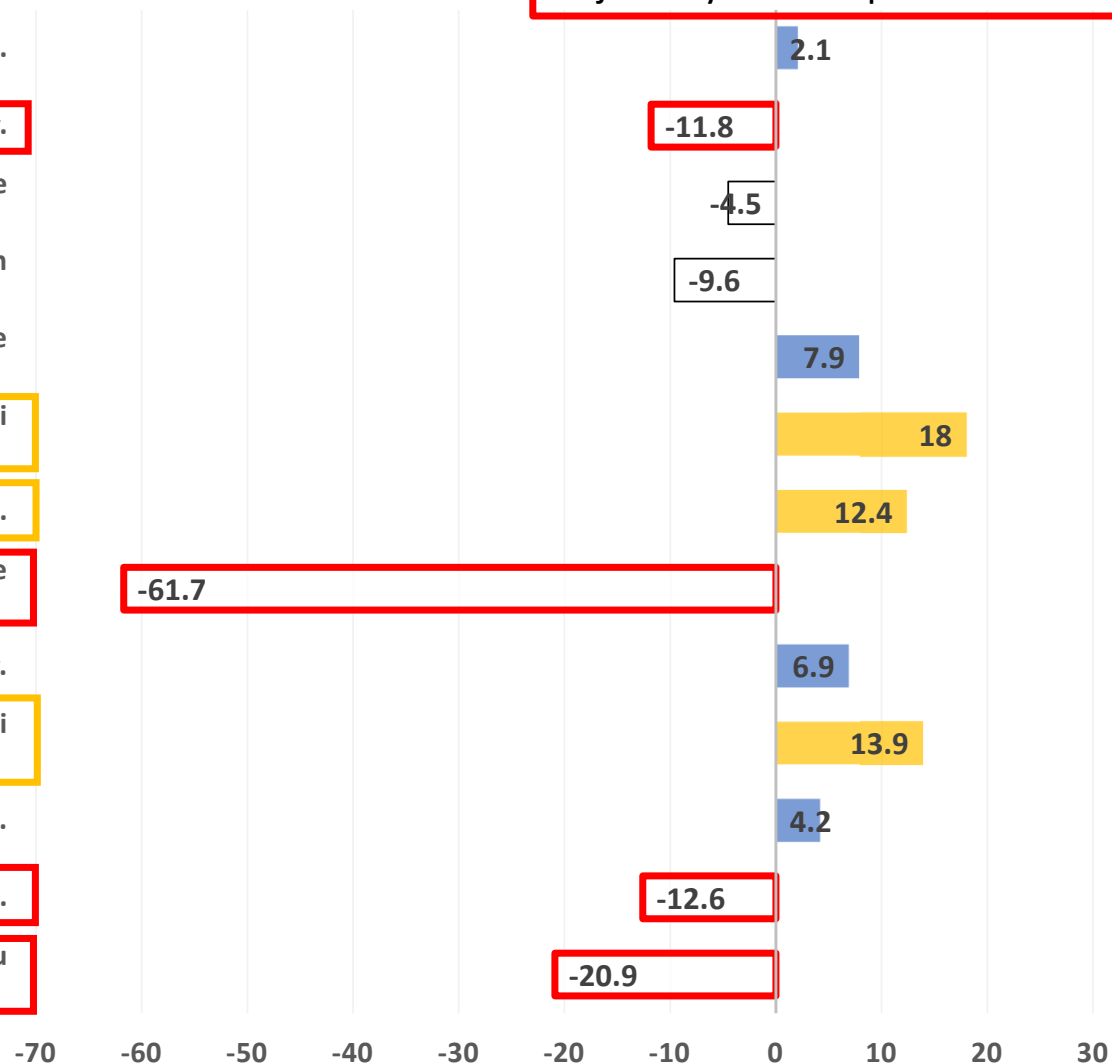
Počas štúdia majú možnosť študenti absolvovať prax.

Po absolvovaní študijného programu sa môžu študenti ihneď zamestnať.

Študenti vedia, ktoré povolania môžu po absolvovaní študijného programu vykonávať.

Najviac významné pre učiteľov

Najviac významné pre študentov

Otvorené otázky

Doplňte nedokončenú vetu (obsah a rozsah si určujete sami): Ako vysokoškolského študenta ma najviac hnevá ...

Príklady otvorených odpovedí študentov

- Spôsob písania skúšok, kde niektorí učitelia vyžadujú **odpovede od slova do slova**.
- Hnevajú **zastarané spôsoby výučby** a učitelia, ktorí si potrebujú niečo dokazovať a vyvršujú sa na študentoch.
- **Neobjektívne hodnotenie** pri ústnom skúšaní.
- Že máme povinné semináre a prednášky, na ktorých sa **vyučujúci “zakecáva”**, nestíha prebrať danú tému a nakoniec **máme 95% štúdia určené k samoštúdiu**.
- Že nemám **pocit dostatočnej pripravenosti na pracovný život**.

Príklady otvorených odpovedí študentov

- **Neochota zamestnancov študijného oddelenia**, nepriehľadné stránky s neaktuálnymi informáciami, **nejednotnosť odpovedí od vyučujúcich pri riešení problémov**, **ignorovanie emailov od študentov** (najmä ak študenta tlačí čas), **nedodržanie termínov zo strany vyučujúcich**, neochota vyučovať žiadané predmety, nedostatočné informovanie študentov o zápočtoch a skúškach.
- Že sú študenti veľakrát daní na druhu koľaj, nikoho nezaujímajú **naše návrhy či názory**.
- To, že často sa stáva, že sa **menia podmienky ukončenia predmetov**. Považujem to za neférové konanie voči poctivým študentom, ktorí si priebežne vykonávajú svoju povinnosť v rámci predmetu.
- **Málo sa venujeme** aktuálnej legislatíve a praktickým témam ako **postupovať pri bežných problémoch v školstve**.
- **Nemôžem vyjadriť alebo oponovať vyučujúcemu**, keďže som viackrát zažila u spolužiakov, že si na nich vyučujúci potom ako vyjadrili konštruktívnu kritiku, **na nich zasadli**.

Výsledky zhlukovej analýzy otvorených odpovedí študentov

1. Najväčším problémom študentov je málo praxe a priveľa teórie

V zhlukovej analýze odpovedí „Čo ma najviac hnevá...“ sa opakovane objavuje téma nedostatku praktických skúseností a preťaženia teóriou.

Kritika smeruje na slabé prepojenie školy s realitou trhu práce.

2. Administratívna a projektová záťaž je vnímaná negatívne

Veľké množstvo seminárnych prác a projektov bolo označené ako zdroj frustrácie.

Študenti sa cítia preťažení „papierovaním“ namiesto efektívneho učenia.

3. Nevhodný prístup a komunikácia pedagógov sú častým problémom

Objavujú sa kritiky neochoty, slabej komunikácie a arogantného správania niektorých učiteľov.

Študenti vnímajú nedostatok rešpektu zo strany pedagógov ako zásadný problém.

Výsledky zhlukovej analýzy otvorených odpovedí študentov

4. Zastarané metódy výučby

Častá kritika: prednášky a skúšky sú „zastarané“, nepraktické, bez modernizácie obsahu.

Objavuje sa aj pocit, že učitelia neaktualizujú poznatky podľa súčasných trendov.

5. Organizácia výučby a rozvrhu je chaotická

Neprehľadné rozvrhy, zlé plánovanie a zmeny počas semestra patria medzi silne kritizované témy.

V niektorých prípadoch to študenti označili za „najviac hnevajúcu“ vec na škole.

Existuje skupina spokojnejších študentov

V analýze otvorených odpovedí sa objavujú aj reakcie typu „nič ma nehnevá, som spokojný“.

Táto skupina je menšia, ale dôležitá, pretože ukazuje, že aj vnímanie pozitívnej kultúry existuje.

Príklady otvorených odpovedí učiteľov

- Že administratívni zamestnanci VŠ sa chovajú, akoby sa ich zabezpečovanie kvality netýkalo, akoby to bola výlučne práca VŠ učiteľov.
- Že sa akreditácie dávajú každému, že je to všetko formálne, také slovenské...
- Výrazne zhoršené medziľudské vzťahy v akademickom prostredí.
- Že vzdelanie nie je hodnotou, ale tovarom a študent sa stal klientom a nie po poznaní bažiaci človek.
- Nízky záujem na obsadenie akademického miesta – asistent.
- Prijímanie a akceptovanie nekvalifikovaných pedagógov na VŠ, ako aj hoci kvalifikovaných, ale bez osobnostného potenciálu vysokoškolského učiteľa.
- Že niekedy je študent viac ako učiteľ, pretože škola je na počet študentov odkázaná.
- Že v médiách sa stále objavujú negatívne názory na slovenské školstvo, ktoré dosahuje výsledky zhodné s podobne financovanými krajinami
- Fingované vykazovanie kvality.
- Slabé ohodnotenie, toxické pracovné prostredie, vysoké nároky zo strany zamestnávateľa, preťaženie.

Výsledky zhlukovej analýzy otvorených odpovedí učiteľov

Najväčšie problémy vnímajú učitelia v oblasti študentov

V otvorených odpovediach (čo ich najviac hnevá) dominovali témy ako nezáujem, nepripravenosť a nízka motivácia študentov.

To sa opakovalo vo viacerých klastroch kritických odpovedí.

Finančné a pracovné podmienky sú kľúčovým zdrojom frustrácie

Učitelia opakovane zdôrazňujú nízke platy, slabé ohodnotenie a neprimerané podmienky.

Frustrácia z finančného zabezpečenia bola jedna z najsilnejších tém.

Byrokracia a vzťahy na pracovisku

Okrem administratívnej záťaže učitelia často poukazujú aj na negatívne medziľudské vzťahy, ktoré podkopávajú kultúru kvality.

Časté sú zmienky o „nedotknuteľných garantoch“ alebo formálnych funkciách.

Zlepšenie zabezpečovania kvality po implementácii nových akreditačných štandardov [%] - učitelia

Nie, nezlepšila, pretože kvalita vysokoškolského vzdelávania závisí na financovaní vysokého školstva a nie na implementácii akreditačných štandardov.

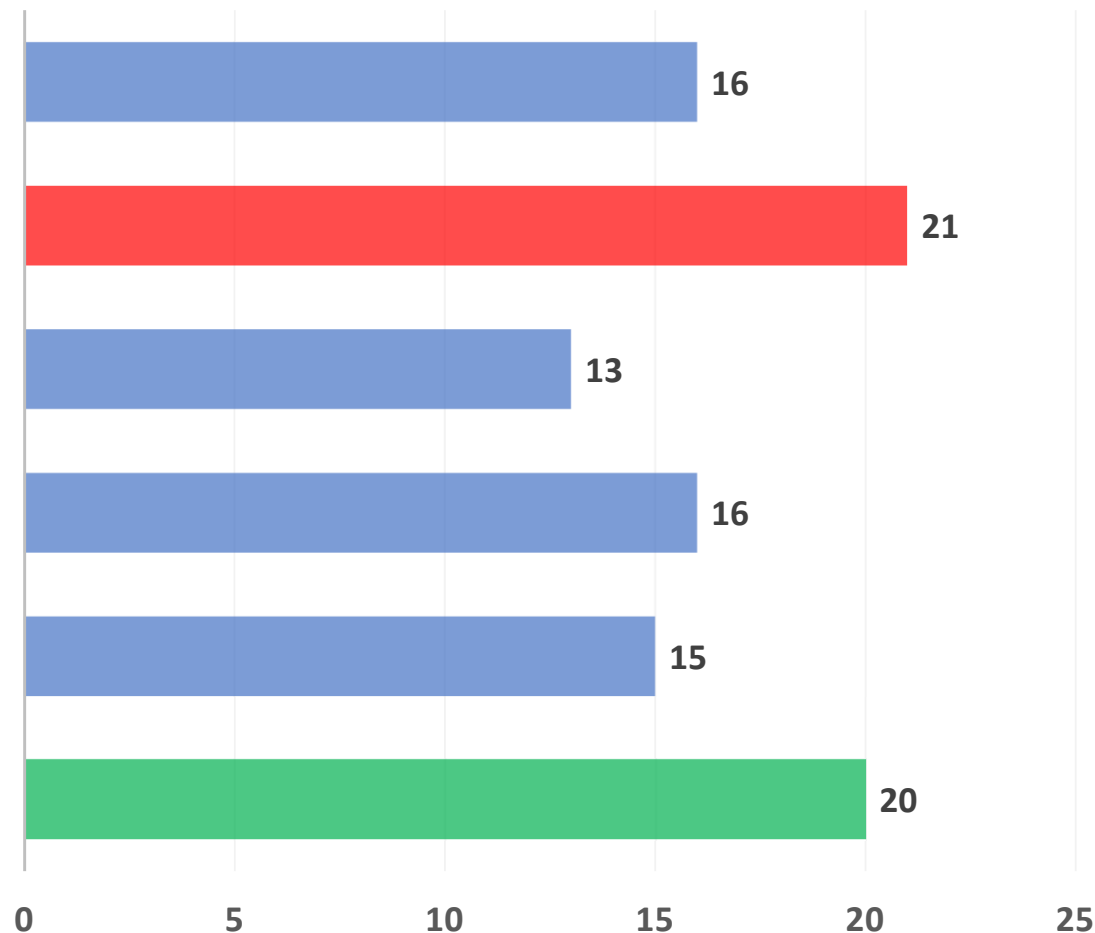
Nie, nezlepšila, kvalita vysokoškolského vzdelávania sa naopak zhoršila zvýšením administratívnej náročnosti nových postupov.

Nie, kvalita vzdelávania sa nezlepšila, pretože implementáciou požiadaviek nových akreditačných štandardov nedošlo k žiadnej zmene.

Áno, zlepšila, pretože sa do zlepšovania kvality viac zapájajú študenti a zástupcovia zamestnávateľov.

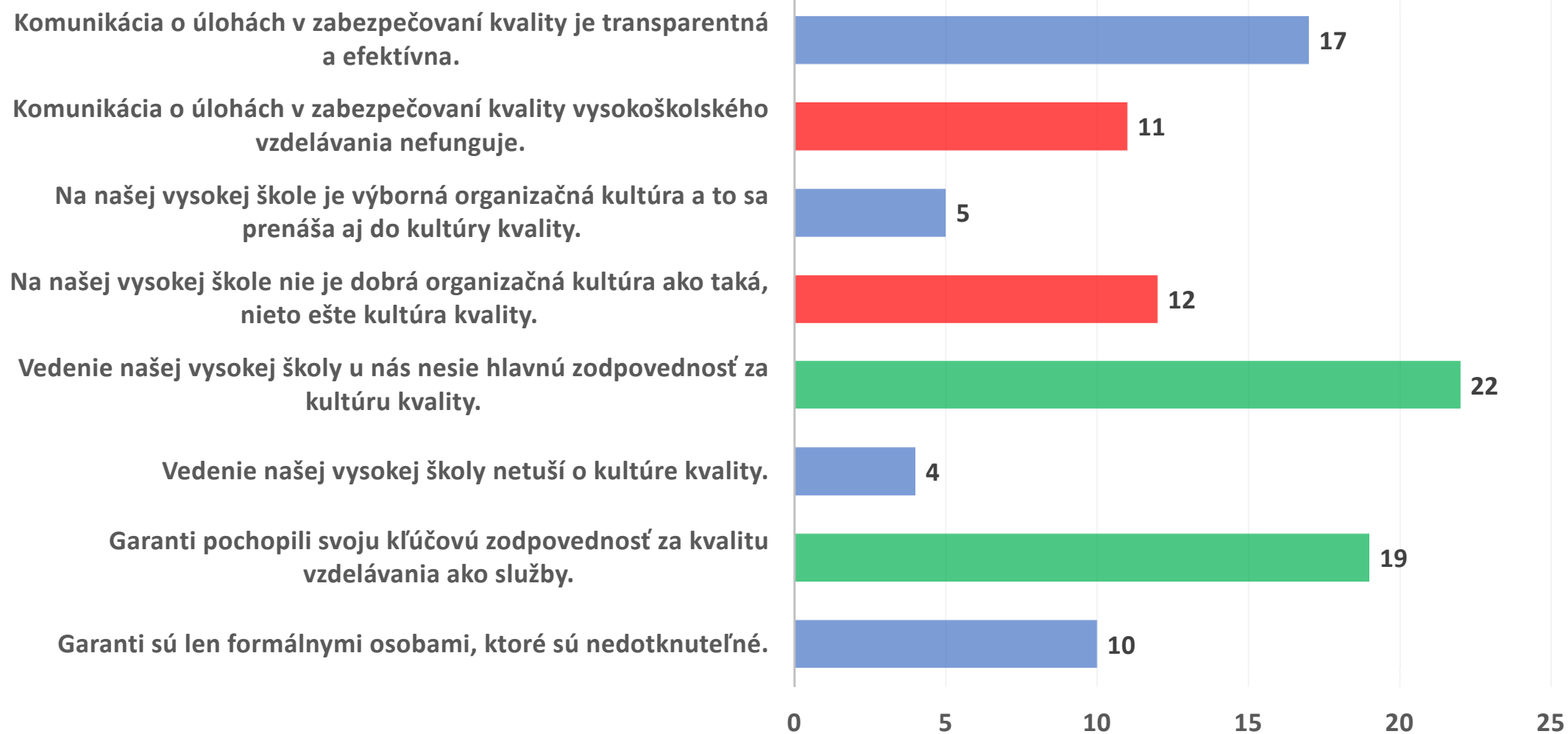
Áno, zlepšila, garanti sa viac zaoberajú výsledkami ankiet a prijímajú adekvátne opatrenia vedúce k zlepšovaniu kvality.

Áno, zlepšila, pretože vysoká škola vie flexibilne reagovať na požiadavky relevantných zainteresovaných strán vytváraním nových alebo úpravou existujúcich študijných programov.

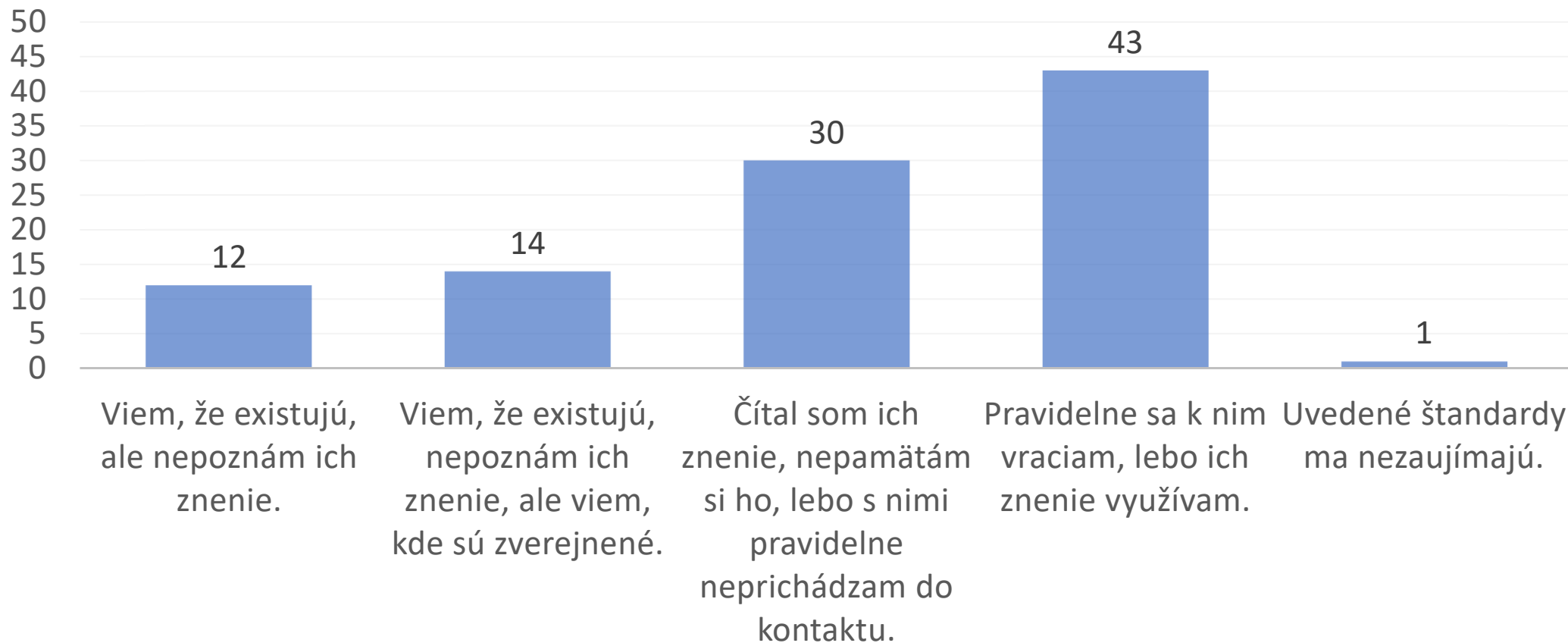

Tvrdenia o kultúre kvality vysokej školy [%] - učitelia

Poznanie akreditačných štandardov učiteľmi [%]

ĎAKUJEME ZA POZORNOST!